

MATERIAŁ SZKOLENIOWY
do wykorzystania przez wykładowców
na potrzeby prowadzenia szkoleń dla rolników
z tematu

**Ekoschematy - wymogi i płatności w realizacji praktyk rolniczych
korzystnych dla klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt**

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
Interwencja 14.1 Doskonalenie zawodowe rolników
– moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników

Opracowanie przygotowane przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

**EKOSCHEMATY – wymogi dotyczące płatności za realizację
praktyk rolniczych korzystnych dla
klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt**

2

PLAN PREZENTACJI

- 1. Wprowadzenie - Ekoschematy: narzędzie Zielonej Architektury WPR 2023-2027, nowy rodzaj płatności bezpośrednich – dobrowolny dla rolników.
- 2. Rodzaje ekoschematów obszarowych:
 - 1) Obszary z roślinami miododajnymi,
 - 2) Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi,
 - 3) Integrowana produkcja roślin,
 - 4) Biologiczna ochrona upraw,
 - 5) Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych.

3

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 jest podstawowym narzędziem realizacji WPR.

WPR wspiera zrównoważone metody gospodarowania, przyjazne klimatowi i środowisku; chroniące wodę, glebę i powietrze oraz bioróżnorodność. Sprzyja produkcji i wykorzystaniu zrównoważonej energii. Wzmacnia różnorodność gospodarczą, w tym biogospodarkę.

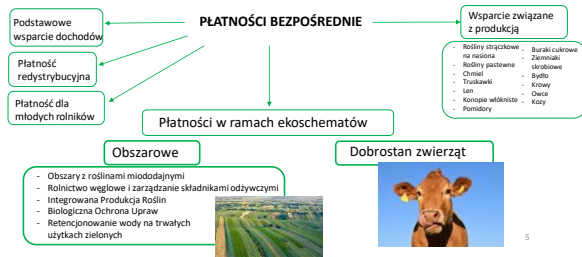

4

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027

Wsparcie finansowe w ramach Wspólnej Polityki Rolnej UE na lata 2023-2027

Podstawowym instrumentem wsparcia są płatności bezpośrednie.

5

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027

Płatności bezpośrednie są przyznawane:

- rolnikom aktywnemu zawodowo prowadzącemu działalność rolniczą, któremu został nadany numer identyfikacyjny w ewidencji producentów;
- jeżeli łączna powierzchnia gruntów objętych obszarem zatwierdzonym będących w posiadaniu rolnika na dzień 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, jest nie mniejsza niż 1 ha; lub w przypadku rolników posiadających mniej niż 1 ha, ale otrzymujących płatności do zwierząt (w tym płatności do dobrostanu) minimalna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej równoważność w złotych kwoty 200 euro;
- do powierzchni działki rolnej lub jednostki gruntu nierolniczego:
 - położonych na gruncie stanowiącym kwalifikujący się hektar;
 - o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha;
 - nie większej jednak niż maksymalny kwalifikujący się obszar.

6

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027

Rolnik aktywny zawodowo

1. Rolnik, którego kwota płatności bezpośrednich za rok poprzedni nie przekracza równowartości w złotych kwoty 5 000 euro.
2. Jeżeli kwota płatności bezpośrednich przekracza równowartość w złotych kwoty 5 000 euro, jeżeli nie zarządza portami lotniczymi, nie administruje wodociągami, nie administruje stałymi terenami sportowymi lub rekreacyjnymi, nie świadczy usług przewozu kolejowego lub usług w zakresie obrotu nieruchomościami.
3. Niemniej jednak rolnik prowadzący tego rodzaju działalność będzie mógł zostać uznany za aktywnego, jeżeli:
 - działalność rolnicza jest jego działalnością przeważającą, co wynika z danych zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) lub Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) lub z dokumentów z Krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON),
 - lub udokumentuje, że:
 - jego przychód z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego jego przychodu, lub
 - kwota płatności bezpośrednich, jakie mu przysługiwały za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy, wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej.

7

Architektura środowiskowa i klimatyczna

W obecnym okresie programowania (2023-2027) obowiązuje system nowej „zielonej architektury” składający się z wzajemnie uzupełniających się wymogów obowiązkowych oraz dodatkowych zachęt do stosowania praktyk rolniczych korzystnych dla środowiska i klimatu.

Podstawowym i obowiązkowym elementem zielonej architektury jest **warunkowość** (stanowi ona połączenie i wzmocnienie wymogów zasady wzajemnej zgodności oraz zasilenia, które obowiązywały do 2022r). **Warunkowość** obejmuje: (i) **normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska** (ang. GAEC 1-9) oraz (ii) **wymogi podstawowe w zakresie zarządzania** (ang. SMR 1-11), które zostały określone w zał. III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115. **Legislacja krajowa** dostępna jest na stronach MRiRW oraz ARiMR.

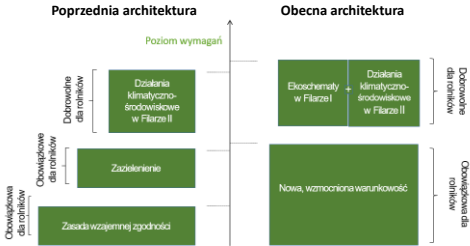
Dodatkowo „zielona architektura” obejmuje:

- **ekoschematy** – zobowiązania roczne **dobrowolne dla rolników** płatności za realizację praktyk korzystnych dla środowiska i klimatu oraz dobrostanu zwierząt, które **wykraczają ponad wymogi określone w warunkowości**. Zostały tak zaprojektowane, aby w jak największym stopniu realizować korzyści środowiskowe, a zarazem zachęcić rolników do aktywnego zaangażowania się w realizację działań na rzecz ochrony środowiska i klimatu.
- **Wieloletnie zobowiązania pro-środowiskowe** realizowane w ramach II filara WPR. (Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne, Rolnictwo ekologiczne).

8

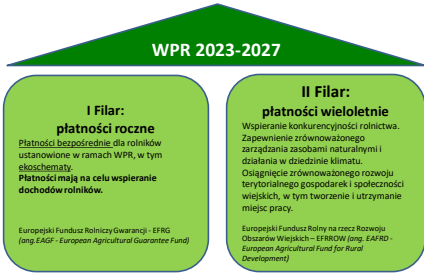
Zielona architektura Wspólnej Polityki Rolnej

Źródło: MRiRW

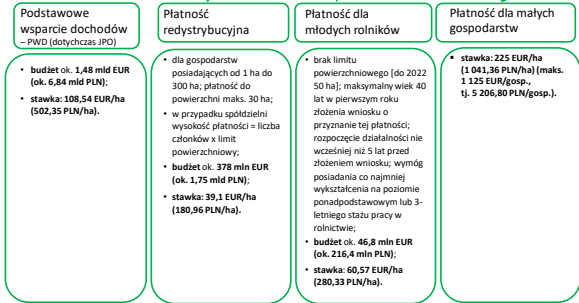
9

Dwa filary Wspólnej Polityki Rolnej

10

**PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE
KAMPANIA 2023(1)**

Kurs wymiany przyjęty do wyliczeń: 4,6283 PLN za 1 EUR EUR (kurs EBC z dn. 29.09.2023 r.).

11

PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE (2)

Wsparcie związane z produkcją i stawki za 2023 r.

Płatności związane z produkcją upraw			Płatności związane z produkcją zwierząt		
Rodzaj płatności związanych z produkcją do upraw	Stawka za 2023 r. [PLN/ha]	Stawka za 2023 r. [EUR/ha]			
Płatność do roślin strączkowych na nasiona	823,91	178,02	Bydło: do 20 szt. zwierząt; od 1 szt. w woj. lubelskim, łódzkim, małopolskim, mazowieckim, podkarpackim, śląskim i świętokrzyskim, w pozostałych woj. od 3 szt. zwierząt; stawka: 74,21 EUR/szt. (343,46 PLN/szt.)		
Płatność do roślin pastewnych	471,53	101,88			
Płatność do chmielu	1 985,54	429,00			
Płatność do ziemniaków skrobiowych	1 501,05	324,32			
Płatność do buraków cukrowych	1 391,96	300,75	Krowy: do 20 szt. zwierząt; od 1 szt. w woj. lubelskim, łódzkim, małopolskim, mazowieckim, podkarpackim, śląskim i świętokrzyskim, w pozostałych woj. od 3 szt. zwierząt; stawka: 94,94 EUR/szt. (439,41 PLN/szt.)		
Płatność do pomidorów	2 047,34	442,35			
Płatność do truskawek	1 237,42	267,36			
Płatność do lnu	463,10	100,06			
Płatność do konopi włóknistych	134,35	29,03	Owce: min. 10 maciorek owczych; stawka: 25,16 EUR/szt. (116,44 PLN/szt.)		
			Kozy: min. 5 samicy kozy; stawka: 10,34 EUR/szt. (47,84 PLN/szt.)		

Kurs wymiany przyjęty do wyliczeń: 4,6283 PLN za 1 EUR EUR (kurs EBC z dn. 29.09.2023 r.).

12

**Przejęciowe wsparcie krajowe
(finansowane w całości z budżetu krajowego)**

Uzupełniająca Płatność Podstawowa(UPP)

- zasady przyznawania jak w 2022 r.;
- brak limitu powierzchni;
- służy realizacji programu pt. dopłaty powyżej średniej unijnej dla małych i średnich gospodarstw, w ramach Polskiego Ładu dla polskiej wsi.
- stawka: 16,85 EUR/ha (77,97 PLN/ha)

Płatność niezwiązana do tytoniu

- nowy okres referencyjny (co do zasady 2018 r.);
- stawki płatności zrównane w obu grupach (t; Virginia i pozostałe grupy) degressywność stawek: 5% w każdym kolejnym roku (zgodnie z przepisami UE);
- stawka za 2023 r.: 0,67 EUR/kg (3,08 PLN/kg).

Kurs wymiany przyjęty do wyliczeń: 4,6283 PLN za 1 EUR EUR (kurs EBC z dn. 29.09.2023 r.).

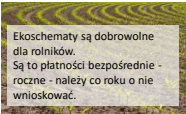
13

EKOSCHEMATY OBSZAROWE

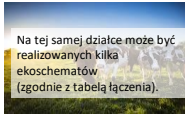
**EKOSCHEMATY OBSZAROWE –
schematy na rzecz klimatu, środowiska**

Ekoschematy to dobrowolne dla rolników płatności za realizację praktyk korzystnych dla środowiska i klimatu oraz dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad wymogi określone w warunkowości.

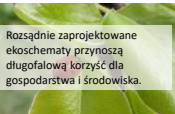
Ekoschematy obszarowe zostały tak zaprojektowane, aby w jak największym stopniu realizować korzyści środowiskowe, a zarazem zachęcić rolników do aktywnego zaangażowania się w realizację działań na rzecz ochrony środowiska i klimatu.

Ekoschematy są dobrowolne dla rolników. Są to płatności bezpośrednie - roczne - należy co roku o nie wnioskować.

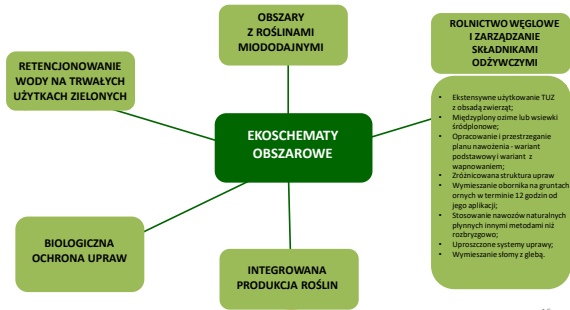

Na tej samej działce może być realizowanych kilka ekoschematów (zgodnie z tabelą łączenia).

Rozsądnie zaprojektowane ekoschematy przynoszą długofalową korzyść dla gospodarstwa i środowiska.

15

16

Ekoschemat: Obszary z roślinami miododajnymi

Cel Ekoschematu:

Zachęcanie rolników do tworzenia obszarów z roślinami miododajnymi, stanowiącymi długotrwałe, różnorodne i bezpieczne żerowiska dla pszczoły miodnej i dzikich owadów zapylających.

WYMAGANIA W RAMACH INTERWENCJI

- Utworzenie obszaru z roślinami miododajnymi przez wysiew mieszanek składającej się z co najmniej dwóch gatunków roślin miododajnych z określonej listy.
- Mieszanika ma obejmować co najmniej jeden gatunek roślin miododajnych z **gatunków nieprodukcyjnych** (wykaz nr 1) oraz gatunki roślin o charakterze **produkcyjnym** (wykaz nr 2). Rośliny z wykazu 2 nie mogą dominować w tej mieszanice.

W terminie do 31 sierpnia:

- Zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia).
 - Zakaz stosowania nawozów i środków ochrony roślin.
- Dopuszczalne jest ustawianie uli z pszczołami na tym obszarze.

Uwaga! Powierzchnia obszarów roślin miododajnych zgłoszonych jako realizacja normy GAEC 8 nie kwalifikuje się do przyznania płatności do obszarów z roślinami miododajnymi.

ZAKRES I WYSOKOŚĆ WSPARCIA

Płatność roczna przyznawana do powierzchni gruntów ornych, objętych ekoschematem.

Szacowana stawka: **269,21 EUR/ha**

17

WYKAZY ROŚLIN MIODODAJNYCH, DO UPRAWY KTÓRYCH MOŻE ZOSTAĆ PRZYZNANA PŁATNOŚĆ DO OBSZARÓW Z ROŚLINAMI MIODODAJNYMI

Rośliny z wykazu 2 nie mogą być dominujące w mieszanice

Wykaz nr 1 (gatunki nieprodukcyjne)

- 1) bodziszek (Centaurea spp.);
- 2) chabry (Centaurea spp.);
- 3) ciemnoszał (Nigella spp.);
- 4) czajka ogrodowa (Sedum spectabile L.);
- 5) cyzycak prosty (Dactylis glomerata L.);
- 6) dzwonek jesienny (Ficaria autumnalis L.);
- 7) koniczyna (Medicago spp.);
- 8) koniczyna (Medicago spp.);
- 9) kolendra siewna (Coriandrum sativum L.);
- 10) kosmos pierzastolistny (Cosmos bipinnatus Cav.);
- 11) krwawnica pospolita (Lythrum salicaria L.);
- 12) kielbasa pospolita (Origanum vulgare L.);
- 13) kielbasa pospolita (Origanum vulgare L.);
- 14) kielbasa pospolita (Origanum vulgare L.);
- 15) kielbasa pospolita (Origanum vulgare L.);
- 16) kielbasa pospolita (Origanum vulgare L.);
- 17) kielbasa pospolita (Origanum vulgare L.);
- 18) kielbasa pospolita (Origanum vulgare L.);
- 19) kielbasa pospolita (Origanum vulgare L.);
- 20) kielbasa pospolita (Origanum vulgare L.);

Wykaz nr 2 (gatunki produkcyjne)

- 1) facelia błękitna (Phacelia tanacetifolia Benth.);
- 2) gęsięca jawa (Gnaphalium spp.);
- 3) gryka zwyczajna (Eragrostis tatar L.);
- 4) koniczyna zwyczajna (Medicago sativa L.);
- 5) koniczyna (Medicago spp.);
- 6) koniczyna (Medicago spp.);
- 7) koniczyna (Medicago spp.);
- 8) koniczyna (Medicago spp.);
- 9) koniczyna (Medicago spp.);
- 10) koniczyna (Medicago spp.);
- 11) koniczyna (Medicago spp.);
- 12) koniczyna (Medicago spp.);

Ekoschemat: Obszary z roślinami miododajnymi

Możliwości łączenia ekoschematu

Możliwość łączenia z:

- Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:
- ✓ Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia, (łączenie jest możliwe o ile plan nawozowy zostanie zrealizowany po 31 sierpnia dla kolejnej rośliny uprawnej).
 - ✓ Zróżnicowana struktura upraw (obszary z roślinami miododajnymi w ramach praktyki Zróżnicowana struktura upraw nie mogą stanowić jednej z trzech największych upraw).
 - ✓ Uproszczone systemy uprawy.

Nie łączymy z:

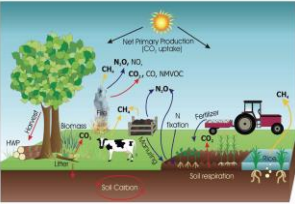
- Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:
- ✗ Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt,
 - ✗ Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe,
 - ✗ Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji,
 - ✗ Wymieszanie słomy z glebą,
 - ✗ Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo,
 - ✗ Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia (jeżeli praktyka ta została zrealizowana przed dniem 31 sierpnia w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności).
- Ekoschematami:
- ✗ Retencjonowanie wody na TUZ,
 - ✗ Integrowana Produkcja Roślin,
 - ✗ Biologiczna ochrona.

19

Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Rolnictwo węgłowe to metoda, która ogranicza emisję dwutlenku węgla i zwiększa stopień zatrzymania (sekwestracji) węgla w glebie.

Sekwestracja CO₂ przyczynia się do ochrony gleby i środowiska. Zdrowe gleby wpływają na jakość plonów, co z kolei przynosi rezultat w postaci dochodów i obniżenia kosztów.

20

Ekoschemat: Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Ekoschemat ten składa się z 8 praktyk, które można ze sobą łączyć w dozwolonych konfiguracjach:

- Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt
- Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe
- Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem
- Zróżnicowana struktura upraw
- Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji
- Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo
- Uproszczone systemy uprawy
- Wymieszanie słomy z glebą

Wśród najważniejszych korzyści związanych z wdrożeniem ekoschematu Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, można wymienić:

- **zwiększony poziom materii organicznej w glebie** i poprawę zdolności do wychwytywania i magazynowania węgla w glebie - **lepszą sekwestrację węgla**;
- **ulepszoną strukturę gleby** zabezpieczającą przed zmniejszeniem spływów powierzchniowych wody, ułatwieniem wiązania wody w głębi gleby, a także zatrzymywaniem większej ilości składników odżywczych;
- **zwiększoną ochronę powierzchni gleby przed erozją wodną i wietrzną** poprawiającą odporność gleby na suszę i powodzie.

W ramach tego ekoschematu obok praktyk przyczyniających się do ochrony powierzchni gleby, sekwestracji węgla, optymalizacji nawożenia - promuje się również praktyki przyczyniające się do łagodzenia zmiany klimatu, czy zwiększające różnorodność biologiczną krajobrazu rolniczego.

21

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Cel Ekoschematu:

Wparcie praktyk rolniczych, które: zwiększają składowanie węgla w glebie i ograniczenie jego uwalniania do atmosfery oraz promują zrównoważony rozwój i efektywne zarządzanie zasobami naturalnymi (wodą, glebą i powietrzem)

ZAKRES I WYSOKOŚĆ WSPARCIA

Praktyki w ramach tego ekoschematu objęte są systemem punktowym:

- szacowana wysokość wsparcia odpowiada liczbie punktów przypisanych do danej praktyki
- punkty oparte są na wyliczonych stawkach płatności stanowiących rekompensatę poniesionych dodatkowych kosztów i utraconych dochodów w wyniku realizacji danej praktyki.

Wartość 1 pkt = ok 100 PLN stawki*

*1 pkt stanowi równowartość ok 22,47 EUR (stawki) w EUR przeliczone są na PLN wg kursu PLN/EUR ustalonego na ostatni dzień roboczy września danego roku)

Id.	Praktyki w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe	Proponowana liczba pkt (1 pkt = 100 PLN)
1	Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych (TUZ) z obsadą zwierząt	5
2	Międzyplony ozime lub wiosenne/śródpłonowe	5
3A	Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia wariant podstawowy	1
3B	Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia wariant z wapnowaniem	3
4	Zróżnicowana struktura upraw	3
5	Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji	2
6	Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo	3
7	Uproszczone systemy uprawy	4
8	Wymieszanie słomy z glebą	2

22

Zakres i wysokość wsparcia - PRZYKŁADY

Warunkiem dostępu do ekoschematu jest uzyskanie minimalnej liczby punktów. W każdym gospodarstwie minimalna liczba punktów może być inna, ponieważ wynika bezpośrednio z powierzchni UR w gospodarstwie.

Minimalną liczbę punktów można wyliczyć z prostego wzoru:

Powierzchnia UR x 1,25 = minimalna liczba punktów (umożliwiająca realizację Ekoschematu rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi)

Uzyskanie minimalnej liczby punktów możliwe jest za pomocą co najmniej jednej lub dowolnej liczby praktyk.

Przykład 1. Próg wejścia

Gospodarstwo o powierzchni 10 ha UR

→ musi uzyskać minimalną liczbę punktów - **12,5 pkt** (2,5 ha x 5 pkt/ha = 12,5pkt)

Gospodarstwo o powierzchni 100 ha

→ minimalna liczba punktów do realizacji - **125 pkt** (25 ha x 5 pkt/ha = 125 pkt), itd.

Następnie wypełnienie tego minimum rolnik może zrealizować dowolną liczbą praktyk. Co oznacza, że w zależności od tego jakie praktyki wybierze i jak wysoko będą one punktowane na to takiej powierzchni będzie realizował ekoschemat.

23

Zakres i wysokość wsparcia - PRZYKŁADY

Przykład 2:

Gospodarstwo 10 ha GO.

Warunek dostępu stanowi realizacja praktyk pozwalających na uzyskanie:

25% x 10 ha (powierzchnia gospodarstwa) x 5 pkt (najwyżej punktowana praktyka) = **12,5 pkt**.

Oznacza to, że gospodarstwo może np. zrealizować:

2 praktyki:

LUB	Wymieszanie słomy z glebą	2,5 ha x 2 pkt/ha = 5 pkt
	Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo	2,5 ha x 3pkt/ha = 7,5 pkt

1 praktykę:

LUB	Uproszczone systemy uprawy	12,5pkt/4pkt/ha = 3,13 ha
LUB	Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo	12,5pkt/3pkt/ha = 4,7 ha
LUB	Międzyplony lub wsiewki śródpłonowe	12,5pkt/5pkt/ha = 2,5 ha

Podstawę do wyliczenia płatności za ekoschemat stanowi suma liczby punktów uzyskana w ramach ekoschematu, uwzględniająca liczbę realizowanych praktyk, ich punktową wartość oraz powierzchnię, na której są realizowane.

24

Przykład 3:

Rolnik posiada gospodarstwo o powierzchni 10 ha i realizuje praktyki:

- Uproszczone systemy uprawy na powierzchni 3,13 ha - spełniony jest warunek wejścia;
- Międzyplony ozime lub wsiewki śródpłonowe na powierzchni 2 ha;
- Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji na powierzchni 3 ha

Uproszczone systemy uprawy	3,13 ha * 4 pkt/ha = 12,5 pkt
Międzyplony ozime lub wsiewki śródpłonowe	2 ha * 5 pkt/ha = 10 pkt
Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji	3 ha * 2 pkt/ha = 6 pkt

Łącznie rolnik uzyskuje 28,5 pkt

Szacowana kwota płatność wynosi: 28,5 pkt * 100 PLN/pkt = 2 850 PLN.

Ekoschemat mogą realizować tylko te gospodarstwa, które spełnią warunek uzyskania minimalnej liczby punktów. Nie istnieje natomiast maksymalna liczba punktów jaka mogłaby zostać przyznana za realizację tego ekoschematu.

25

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Praktyka: Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt

5 pkt/ha

Cel praktyki:

Promowanie właściwego gospodarowania na TUZ z uwzględnieniem optymalnego zagęszczenia zwierząt oraz przeciwdziałanie negatywnemu trendowi jakim jest zaprzestanie utrzymywania zwierząt trawożernych w gospodarstwach posiadających TUZ

WYMAGANIA W RAMACH PRAKTYKI

Wsparcie w ramach praktyki jest przyznawane:

- dla posiadaczy zwierząt trawożernych wymienionych w Tabeli, których:

- liczba sztuk została przeliczona na duże jednostki przeliczeniowe (DJP) zgodnie ze współczynnikami zawartymi w tabeli,
- obsada w gospodarstwie w terminie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września wynosi co najmniej 0,3 DJP/ha TUZ i maksymalnie 2 DJP/ha TUZ;
- jeżeli w okresie realizacji praktyki TUZ nie został zasiany.

Informacja o posiadanych zwierzętach pochodzi z komputerowej bazy danych - Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ) - prowadzonej przez ARMR.

W przypadku zwierząt z gatunków: **alpaka** (*Vicugna pacos*), **daniel** (*Dama dama*), **jelen szlachetny** (*Cervus elaphus*), **lama** (*Lama glama*), **osioł** (*Equus asinus*) i **muł** (*Equus mule*) - które nie zostały zgłoszone do komputerowej bazy danych, informacje o ich posiadaniu rolnik przekazuje w oświadczeniu składanym do kierownika biura powiatowego ARMR w terminie do dnia 7 października roku, w którym rolnik wniośkuje o przyznanie płatności w ramach tej praktyki.

Uwaga! Do płatności kwalifikują się również zwierzęta matzonka rolnika, o ile współmatzonek ten wyraził pisemną zgodę na przyznanie rolnikowi płatności z uwzględnieniem zwierząt, których jest posiadaczem.

25

Współczynniki przeliczeniowe sztuk zwierząt na DJP

1a	Indywidualnie one grupy technologiczne zwierząt	Współczynnik przeliczeniowy sztuk zwierząt na DJP
Wielkie ruminanty		
1	owce, krowy, wiewiórki	0,2
2	kozy, gębie	1
3	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,6
4	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
5	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
6	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
7	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
8	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
9	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
10	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
11	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
12	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
13	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
14	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
15	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
16	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
17	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
18	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
19	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
20	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
21	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
22	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
23	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
24	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
25	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
26	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
27	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
28	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
29	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
30	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
31	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
32	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
33	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
34	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
35	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
36	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
37	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
38	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
39	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
40	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
41	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
42	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
43	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
44	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
45	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
46	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
47	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
48	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
49	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
50	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
51	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
52	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
53	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
54	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
55	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
56	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
57	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
58	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
59	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
60	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
61	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
62	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
63	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
64	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
65	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
66	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
67	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
68	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
69	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
70	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
71	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
72	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
73	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
74	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
75	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
76	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
77	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
78	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
79	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
80	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
81	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
82	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
83	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
84	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
85	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
86	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
87	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
88	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
89	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
90	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
91	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
92	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
93	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
94	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
95	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
96	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
97	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
98	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
99	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
100	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3

1b	Indywidualnie one grupy technologiczne zwierząt	Współczynnik przeliczeniowy sztuk zwierząt na DJP
Wielkie ruminanty		
1	owce, krowy, wiewiórki	0,2
2	kozy, gębie	1
3	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,6
4	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
5	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
6	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
7	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
8	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
9	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
10	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
11	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
12	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
13	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
14	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
15	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
16	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
17	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
18	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
19	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
20	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
21	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
22	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
23	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
24	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
25	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
26	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
27	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
28	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
29	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
30	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
31	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
32	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
33	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
34	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
35	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
36	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
37	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
38	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
39	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
40	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
41	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
42	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
43	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
44	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
45	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
46	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
47	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
48	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
49	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
50	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
51	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
52	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
53	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
54	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
55	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
56	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
57	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
58	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
59	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
60	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
61	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
62	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
63	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
64	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
65	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
66	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
67	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
68	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
69	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
70	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
71	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
72	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
73	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
74	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
75	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
76	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
77	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
78	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
79	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
80	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
81	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
82	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
83	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
84	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
85	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
86	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
87	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
88	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
89	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
90	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
91	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
92	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
93	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
94	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
95	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
96	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
97	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
98	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3
99	kozy, gębie, 1 roku do 2 lat	0,3
100	kozy, gębie, 6 miesięcy do 1 roku	0,3

27

Praktyka: Ekstensywne użytkowanie Tuz z obsadą zwierząt

Możliwości łączenia praktyki

Możliwość łączenia z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie

składnikami odżywczymi:

- ✓ Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia,
- ✓ Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo.

Ekoschematami:

- ✓ Integrowana Produkcja Roślin,
- ✓ Retencjonowanie wody na Tuz.

Nie łączymy z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie

składnikami odżywczymi:

- ✗ Międzyplony ozime lub wsiewki śródpłonowe,
- ✗ Zróżnicowana struktura upraw,
- ✗ Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji,
- ✗ Uproszczone systemy uprawy,
- ✗ Wymieszanie słomy z glebą.

Ekoschematami:

- ✗ Obszary z roślinami miododajnymi,
- ✗ Biologiczna ochrona upraw.

28

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Praktyka: Międzyplony ozime lub wsiewki śródpłonowe

5
pkt/ha

Cel praktyki:

Celem praktyki jest poprawa stanu gleby i jej ochrona. Wsiewki śródpłonowe uprawiane są celem uzyskania dodatkowej biomasy i utrzymania okrywy roślinnej. Międzyplony z kolei mają za zadanie pokrycie gleby roślinnością, szczególnie w okresach newaligicznych (tj. od jesieni do wiosny), w których gleby są najbardziej narażone na erozję. Posiadają one także znaczący wpływ na ochronę zasobów naturalnych gleb, w szczególności poprzez zwiększanie substancji organicznej w glebie.

WYMAGANIA W RAMACH PRAKTYKI

Wysianie i utrzymywanie roślin w postaci:

- **wsiewek roślin bobowatych drobnonasiennych lub ich mieszanek z udziałem roślin bobowatych drobnonasiennych** w uprawie w plonie głównym, które zostaną utrzymywane co najmniej do wysiewu kolejnej upraw w plonie głównym lub przez co najmniej 8 tygodni od dnia zbioru* uprawy w plonie głównym w roku składania wniosku o przyznanie płatności
- **międzyplonów ozimych (po plonie głównym lub po ugorowaniu) w formie mieszanek utworzonych z co najmniej 2 gatunków roślin ozimych lub jarych z następujących grup: zboża, oleiste, pastewne, bobowate drobnonasienne, bobowate grubonasienne, miododajne (z wyłączeniem mieszanek złożonych wyłącznie z gatunków zbóż), wysianych w terminie od dnia 1 lipca do dnia 1 października. Międzyplony ozime muszą być utrzymywane, co najmniej do dnia 15 lutego następnego roku, w okresie utrzymania międzyplonu ozimego dopuszcza się jego mulczowanie jednak nie wcześniej niż po dniu 15 listopada.**

Nie stosuje się środków ochrony roślin w okresie od wysiewu międzyplonów ozimych co najmniej do dnia 15 lutego następnego roku.

29

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Praktyka: Międzyplony ozime lub wsiewki śródpłonowe

WYMAGANIA W RAMACH PRAKTYKI

Międzyplony ozime, nie mogą być uprawą w plonie głównym w kolejnym roku.

- Mieszanek nie może składać się wyłącznie z roślin zbożowych.
- Dopuszcza się wysiew mieszanek składających się z roślin jarych.

Zakaz stosowania środków ochrony roślin:

- w międzyplonach ozimych - przez okres od ich wysiewu co najmniej do dnia 15 lutego roku następującego od dnia złożenia wniosku;
- w przypadku wsiewek śródpłonowych: od momentu zbioru uprawy głównej przez co najmniej 8 tygodni lub do momentu wysiewu kolejnej uprawy głównej.

30

Praktyka: Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe

Możliwości łączenia praktyki

Możliwość łączenia z: Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi: ✓ Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia, ✓ Zróżnicowana struktura upraw, ✓ Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji (jeżeli obornik, odchody drobiu z beściółkowego systemu utrzymywania zwierząt gospodarskich lub produkt pofermentacyjny <u>nie będzie zastosowany</u> bezpośrednio przed wysiewem międzyplonu), ✓ Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo (jeżeli nawóz naturalny płynny lub produkt pofermentacyjny <u>nie będzie zastosowany</u> bezpośrednio przed wysiewem międzyplonu); Ekoschematami: ✓ Integrowana Produkcja Roślin, ✓ Biologiczna ochrona roślin.	Nie łączymy z: Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi: ✗ Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt, ✗ Uproszczone systemy uprawy, ✗ Wymieszanie słomy z glebą, ✗ Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji (jeżeli obornik, odchody drobiu z beściółkowego systemu utrzymywania zwierząt gospodarskich lub produkt pofermentacyjny <u>mogą być zastosowane</u> bezpośrednio przed wysiewem międzyplonu), ✗ Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo (jeżeli nawóz naturalny płynny lub produkt pofermentacyjny <u>mogą być zastosowane</u> bezpośrednio przed wysiewem międzyplonu); Ekoschematami: ✗ Obszary z roślinami miododajnymi, ✗ Retencjonowanie wody na TUZ.
--	---

31

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Praktyka: Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia - wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem

3 pkt/ha (przysiewanie, obsada 4-6 lat)

Cel praktyki:
Właściwe zarządzanie nawożeniem dostosowanym do zasobności gleb w azot, fosfor, potas, magnez, wapń i potrzeb roślin z wykorzystaniem analizy gleby i systemów wspomagania decyzji w zakresie nawożenia. Zbilansowanie żywienia roślin wszystkimi niezbędnymi składnikami pokarmowymi jest warunkiem uzyskiwania wysokich plonów o dobrej jakości, a jednocześnie minimalizuje straty biogenów z rolnictwa.

3 pkt/ha (przysiewanie, obsada 4-6 lat)

WYMAGANIA W RAMACH PRAKTYKI

Wsparcie w **wariantie podstawowym** przysiewane jest, jeżeli rolnik:

a) **sporządził** plan nawozowy (określający dawki składników pokarmowych: N, P, K i Mg oraz potrzeby wapnowania):

- ✓ na piśmie lub przy użyciu narzędzia INTER-NAW lub innego narzędzia służącego opracowaniu planu nawozowego;
- ✓ w oparciu o bilans azotu oraz chemiczną analizę gleby w zakresie zasobności w składniki pokarmowe P, K i Mg oraz pH wykonaną w laboratorium wykonującym badania agrochemiczne gleb w oparciu o próbki gleby pobrane zgodnie z normą w zakresie pobierania próbek do badań agrochemicznych gleby z poszczególnych działek rolnych położonych na gruntach ornych i TUZ;
- ✓ w terminie **25 dni od dnia**, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności **lub do dnia 30 września danego roku** (w przypadku upraw ozimych wysiewanych w roku, zbliżono wniosku, o ile tych powierzchni nie obejmował plan sporządzony w terminie 25 dni);
- ✓ w odniesieniu do powierzchni **wszystkich** gruntów ornych i TUZ w gospodarstwie będących w posiadaniu rolnika, z wyjątkiem powierzchni gruntów, do których rolnik ubiega się o płatności do: • Obszarów z roślinami miododajnymi, chyba że do tych gruntów plan zostanie sporządzony po dniu 31 sierpnia, albo • Integrowanej produkcji roślin, albo • Wskłóbleń, paszów kwietylnych (interwencja rolno-środowiskowo-klimatyczna), również w przypadku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach tego wariantu;

b) **przestrzega** planu nawozowego, z tym że dopuszczalne jest stosowanie dawek nawozów niższych niż określone w planie nawozowym;

c) **prowadzi** rejestr zabiegów agrotechnicznych na formularzu opracowanym przez ARIMR i udośćgotnym na jej stronie internetowej.

Wyniki analizy chemicznej gleby zachowują ważność przez 4 lata od dnia jej wykonania.

Wsparcie w **wariantie z wapnowaniem** przysiewane jest, jeżeli rolnik:

- spełnia warunki do przyznania płatności w wariantie podstawowym, z tym, że prowadzenie rejestru obejmuje również wykazywane informacji o stosowaniu nawozu wapnowego;
- posiada imienny dokument albo inny imienny dokument potwierdzający zakup nawozu wapnowego, w którym wskazano jego ilość;
- zastosował wapnowanie na powierzchni gruntów w gospodarstwie o pH niższym lub równym 5,5;
- do działki, do której ubiega się o przyznanie płatności w ramach tej praktyki w terminie 4 lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie płatności nie otrzymał z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) decyzji w sprawie przyznania dofinansowania na zakup nawozu wapnowego;
- złoży do ARIMR w terminie 25 dni od dnia w którym upływa termin składania wniosków, **oświadczanie, że nie otrzymał decyzji z NFOŚiGW.**

32

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Praktyka: Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia - wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem

WYMAGANE DOKUMENTY W RAMACH PRAKTYKI

- Analiza gleby w zakresie P, K, Mg, pH,
- Opracowany plan nawożenia w zakresie N, P, K, Mg, pH,
- Rejestr zabiegów agrotechnicznych.

Dla wariantu z wapnowaniem:

- Imienny dokument poświadczający zakup lub nabycie nawozów wapnowych,
- Oświadczenie, że rolnik nie otrzymał dotacji z NFOŚiGW w sprawie przyznania dofinansowania na zakup nawozu wapnowego (wzór dostępny na stronie ARIMR). *Złożenia dokumentu musi nastąpić max do 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich (co do zasady do dnia 9 czerwca).*

Wsparcie w zakresie wapnowania do danej działki rolnej przysługuje raz na cztery lata.

33

Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia
Możliwości łączenia praktyki

Możliwość łączenia z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:

- ✓ Zróżnicowana struktura upraw,
- ✓ Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji,
- ✓ Uproszczenie systemu uprawy,
- ✓ Wymieszanie sromy z glebą,
- ✓ Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt,
- ✓ Miedzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe,
- ✓ Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo.

Ekoschematami:

- ✓ Biologiczna ochrona upraw,
- ✓ Retencjonowanie wody na TUZ,
- ✓ Obszary z roślinami miododajnymi (łączenie jest możliwe o ile plan nawozowy zostanie zrealizowany po 31 sierpnia dla kolejnej rośliny uprawnej).

Nie łączymy z:

Ekoschematem:

- ✗ Integrowana Produkcja Roślin,
- ✗ Obszary z roślinami miododajnymi (jeżeli praktyka została zrealizowana przed dniem 31 sierpnia w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności)
- ✗ Wariantu podstawowego z wariantem z wapnowaniem.

34

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi
Praktyka: Zróżnicowana struktura upraw

Celem praktyki jest poprawa jakości gleby i potrzeba odbudowy zawartości materii organicznej poprzez wzbogacenie struktury upraw o gatunki roślin, wpływające tak na dodatni bilans materii organicznej, jak i na zwiększenie się różnorodności biologicznej. Praktyka ma zachęcać również do odstępstwa od monokultur na gruntach ornych.

Umożliwia racjonalne wykorzystanie zasobów gospodarstwa: ziemi, siły roboczej, wyposażenia technicznego oraz optymalizację stosowania pozostałych elementów agrotechniki tj. nawożenia czy ochrony roślin.

WYMAGANIA W RAMACH PRAKTYKI

- Uprawa co najmniej 3 różnych upraw na gruntach ornych w gospodarstwie, przy czym:
- udział głównej uprawy w strukturze zasiewów nie może przekroczyć 65% i udział trzeciej lub w przypadku większej liczby upraw, łącznie trzeciej i kolejnych upraw nie może być mniejszy niż 10%;
 - co najmniej 20% w strukturze zasiewów stanowią: uprawy gatunków roślin mających pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej (m.in. Bobowate – patrz Zał.5 wykaz 1 rozporządzenia ws ekoschematów) przy czym w przypadku mieszanki bobowatych ze zbożami, zboża nie są dominujące w tej mieszance, oraz
 - udział zbóż – patrz Zał.5 wykaz 2 rozporządzenia ws ekoschematów w strukturze zasiewów nie przekracza 65% oraz
 - udział upraw mających ujemny wpływ na bilans materii organicznej (m.in.: okopowe – patrz Zał.5 wykaz 3 rozporządzenia ws ekoschematów) nie przekracza 30%.

Uwaga! w przypadku uprawy rzepaku poczynasz od 2024 r. stonę po zbiorze plonu głównego rozdzielnie się i miesza z glebą lub przynosi.

3 pkt

za odrębną uprawę uznaje się:

- rodzaj roślin;
- formę jara i oziimą tego samego rodzaju roślin;
- gatunek roślin z rodzin:
 - kapustowatych (Brassicaceae),
 - psiankowatych (Solanaceae),
 - dyniowatych (Cucurbitaceae);
- grunt ugorowany;
- trawy lub inne zielone rośliny pastwisk.

Rodzina, rodzaj i gatunek roślin są określone zgodnie z klasyfikacją botaniczną, np. pszenica jara i oziama są odrębnymi uprawami zgodnie z tą definicją.

Definicja zgodna z normą GAEC 7 i taka sama, jak była w poprzednim okresie programowania w ramach zazielenienia.

Określenie upraw do celu zmianowania

20% w strukturze zasiewów stanowią uprawy gatunków roślin mających pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej

Ciecierzycy pospolita, fasola(bez szparag.), groch (bez łuskowego i zielonego), lędwian, lubiny, seradela, soczewica, soja, miesz. str. (zielonka, ziarno), wyki (w tym z rod. podporowaj), bobki, bob, koniczyń, nozdrzyki, trawa lub inne past. (jednoroczna, wieloletnia, miesz. z bobowatymi), lucerna, komonica, sparsetta, truskawka, poziomka, rutwica, mieszanki strączkowe (strącz. gorcz., str. słonecznikowa), (nie ma strączkowo zbożowej), ziola (mięta, oregano, głązówka, dziurawiec, lubczyk szafiara etc.)

* PELEN WYKAZ ROŚLIN W ROZPORZĄDZENIU DZ.U 2023 r. poz. 493 i poz. 1926

- patrz Zał.5 wykaz 1 rozporządzenia ws ekoschematów

udział zbóż nie przekracza 65%

Pszennica jara i oziama (zwyczajna, orkisz, samopsza, psłaskurka, twarda, jęczmień jary i oziomy, owsy (siewny, nagi, bizantyjski, szorstki), żyto jara i oziome, (+krzyca), pszenżyto jara i oziome, mieszanka zbożowa (nie ma kukurydzy, prosa, trawy obywatelskiej, gryki)

- patrz Zał.5 wykaz 2 rozporządzenia ws ekoschematów

udział upraw mających ujemny wpływ na bilans materii organicznej nie przekracza 30%

burak cukrowy, burak ćwikłowy, burak liściowy, burak pastewny, marchew pastewna, salsifia, seler korzeniowy, ziemniak, brukiew, dynia, kukinia, kabaczek, patison, brokuł, jarmuż, kalafior, kapusta brukselska, kapusta głowiasta, kapusta włoska, kapusta chińska, kapusta pekińska, arbuz, por, melon, bakłażan, ogórek, pomidor

- patrz Zał.5 wykaz 3 rozporządzenia ws ekoschematów

36

Praktyka: Zróżnicowana struktura upraw
Możliwości łączenia praktyki

Możliwość łączenia z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:

- ✓ Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe,
- ✓ Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia,
- ✓ Wymieszanie słomy z glebą*,
- ✓ Uproszczone systemy uprawy,
- ✓ Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji,
- ✓ Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo.

Ekoschematami:

- ✓ Obszary z roślinami miododajnymi, jeśli obszary z roślinami miododajnymi nie stanowią jednej z trzech największych upraw,
- ✓ Integrowana Produkcja Roślin,
- ✓ Biologiczna ochrona upraw.

* z wyłączeniem gruntów pod uprawą rzepaku

Nie łączymy z:

- Praktyką Ekoschematu Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:
- ✗ Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt,

Ekoschematem:

- ✗ Retencjonowanie wody na TUZ.

37

Ekoschemat: Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi
Praktyka: Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji

Cel praktyki:

Ograniczenie emisji amoniaku do atmosfery poprzez skrócenie czasu przebywania nawozu naturalnego na powierzchni gleby – wymieszanie obornika w terminie maksymalnie 12 godzin od jego aplikacji na glebę.

WYMAGANIA W RAMACH PRAKTYKI

Wymieszanie określonej ilości obornika (od zwierząt gospodarskich lub jego granulatu, odchodów drobiu z bezściółkowego systemu utrzymywania zwierząt gospodarskich - „pomiotu płasiego” lub produktów pofermentacyjnych przeznaczonych do rolniczego wykorzystania) z glebą maksymalnie w terminie 12 godzin od jego aplikacji na gruncie ornym.

Zasady potwierdzenia realizacji praktyki:

1/ Przesłanie zdjęć geotagowanych: wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARIMR lub oświadczenia o wykonaniu praktyki*

Potwierdzenie realizacji powinno być złożone w terminie nie później niż 14 dni od dnia aplikacji nawozów, z tym że w przypadku zrealizowania praktyki:

- po dniu złożenia wniosku o przyznanie płatności - nie później niż do dnia 7 listopada w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności albo
- przed dniem złożenia wniosku o przyznanie płatności lub przed dniem 15 marca,

2/ Posiadanie imiennego dokumentu potwierdzającego zakup lub nabycie nawozu – jeżeli rolnik na potrzeby realizacji praktyki nabył obornik, pomiot ptasi lub produkt pofermentacyjny.

3/ Wymóg prowadzenia rejestrów: w przypadku składania oświadczenia rolnik powinien prowadzić rejestr zabiegów agrotechnicznych na formularzu opracowanym i udostępnionym przez ARIMR.

*Uwaga! Na zasadzie odstępstwa, w przypadku, jeżeli rolnik nie może wykonać zdjęcia geotagowanego, jest on zobowiązany do dostarczenia oświadczenia o wykonaniu praktyki oraz do prowadzenia rejestru zabiegów agrotechnicznych, w którym znajdą się zapisy potwierdzające jej wykonanie.

2 pkt/ha

Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji

Możliwości łączenia praktyki

Możliwość łączenia:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:

- ✓ Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe (jeżeli obornik, odchody drobiu z bezściółkowego systemu utrzymywania zwierząt gospodarskich lub produkt pofermentacyjny nie będzie zastosowany bezpośrednio przed wysiewem międzyplonu),
- ✓ Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia,
- ✓ Zróżnicowana struktura upraw.

Ekoschematami:

- ✓ Integrowana Produkcja Roślin,
- ✓ Biologiczna ochrona upraw.

Nie łączymy:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:

- ✗ Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt,
- ✗ Uproszczone systemy uprawy,
- ✗ Wymieszanie słomy z glebą,
- ✗ Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo,
- ✗ Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe (jeżeli obornik, odchody drobiu z bezściółkowego systemu utrzymywania zwierząt gospodarskich lub produkt pofermentacyjny mogą być zastosowane bezpośrednio przed wysiewem międzyplonu).

Ekoschematami:

- ✗ Obszary z roślinami miododajnymi,
- ✗ Retencjonowanie wody na TUZ.

39

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Praktyka: Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo

Cel praktyki:

Praktyka przyczynia się do lepszego wykorzystania składników pokarmowych dostępnych w nawozach naturalnych przy jednoczesnym ograniczeniu emisji amoniaku i podtlenku azotu, zachęca rolników do stosowania metod doglebowych podczas aplikacji płynnych nawozów naturalnych

WYMAGANIA W RAMACH PRAKTYKI

Stosowanie określonej ilości nawozów naturalnych płynnych lub produktów pofermentacyjnych innymi metodami niż rozbrzygowo na gruntach ornych i TUZ

Zasady potwierdzenia realizacji praktyki:

1/ **Przełanie zdjęć geotagowanych** z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARIMR lub **oświadczenia o wykonaniu praktyki***

Potwierdzenie realizacji powinno być złożone w terminie nie później niż 14 dni od dnia aplikacji nawozów, z tym że w przypadku zrealizowania praktyki:

- go dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności - nie później niż do dnia 7 listopada w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności albo

- przed dniem złożenia wniosku o przyznanie płatności lub przed dniem 15 marca,

2/ **Posiadanie imiennego dokumentu potwierdzającego zakup lub nabycie nawozu** – jeżeli rolnik na potrzeby realizacji praktyki nabył nawóz naturalny płynny lub produkt pofermentacyjny,

3/ **Wymóg prowadzenia rejestrów** - w przypadku składania oświadczenia rolnik powinien prowadzić rejestr zabiegów agrotechnicznych na formularzu opracowanym i udostępnionym przez ARIMR.

*Uwaga! Na zasadzie odstępstwa, w przypadku, jeżeli rolnik nie może wykonać zdjęcia geotagowanego, jest on zobowiązany do dostarczenia oświadczenia o wykonaniu praktyki oraz do prowadzenia rejestru zabiegów agrotechnicznych, w którym znajdą się zapisy potwierdzające jej wykonanie.

Praktyka: Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo

Możliwości łączenia praktyki

Możliwość łączenia z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

- ✓ Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt,
- ✓ Zdźnicowana struktura upraw,
- ✓ Uproszczone systemy uprawy,
- ✓ Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe (jeżeli nawóz naturalny płynny lub produkt pofermentacyjny nie będzie stosowany bezpośrednio przed siewem międzyplonu),
- ✓ Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia;

Ekoschematami:

- ✓ Retencjonowanie wody na TUZ (jeżeli TUZ spełnia warunek ubiegania się o płatność do retencjonowania wody na TUZ),
- ✓ Integrowana Produkcja Roślin,
- ✓ Biologiczna ochrona upraw.

Nie łączymy z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

- ✗ Wymieszanie słomy z glebą,
- ✗ Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji
- ✗ Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe (jeżeli nawóz naturalny płynny lub produkt pofermentacyjny może być zastosowany bezpośrednio przed siewem międzyplonu),

Ekoschematem:

- ✗ Obszary z roślinami miododajnymi.

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Praktyka: Uproszczone systemy uprawy

4 pkt/ha

Cel praktyki:

Celem praktyki jest zachowanie naturalnych zasobów przyrody przy równoczesnym osiąganiu zadowalających plonów. Bazuje ona na wspieraniu naturalnych procesów biologicznych w glebie, a wszelkiego rodzaju zabiegów uprawowych są zredukowane do niezbędnego minimum.

WYMAGANIA W RAMACH PRAKTYKI

- 1/ Prowadzenie uprawy roślin na gruntach ornych w formie uprawy konserwującej bezorkowej - bezplużnej lub uprawy pasowej (strip-till), przy czym:
- zabiegów uprawowych wykonywanych są z odstąpieniem od uprawy plużnej w zespole uprawek poźniowych i przedwiosennych w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności;
 - po zbiorze uprawy w plonie głównym pozostawia się na polu **całość resztek poźniowych** w formie mulczu. Dopuszcza się zbieranie słomy z gruntu zadeklarowanego do tej praktyki, jako plonu ubocznego.

Uwaga! Wymagania dotyczące praktyki odnoszą się do roku kalendarzowego, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności.

2/ Prowadzenie rejestru zabiegów agrotechnicznych na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na stronie internetowej ARIMR.

Praktyka nie obejmuje uprawy zerowej (z użyciem herbicydu totalnego).

W ramach praktyki uprawa traw na gruntach ornych, **nie może** zostać objęta wsparciem. Wynika to ze standardowej techniki uprawy prowadzonej w cyklu wieloletnim, a nie rocznym.

43

Praktyka: Uproszczone systemy uprawy

Możliwości łączenia praktyki

Możliwość łączenia z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:

- ✓ Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia,
- ✓ Zróżnicowana struktura upraw,
- ✓ Uproszczone systemy uprawy,
- ✓ Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo

Ekoschematami:

- ✓ Obszary z roślinami miododajnymi
- ✓ Integrowana Produkcja Roślin,
- ✓ Biologiczna ochrona upraw.

Nie łączymy z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:

- ✗ Ekstensywne użytkowanie TŁZ z osadą zwierząt
- ✗ Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe
- ✗ Wymiesianie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji
- ✗ Wymiesianie słomy z glebą

Ekoschematami:

- ✗ Retencjonowanie wody na TŁZ

44

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Praktyka: Wymiesianie słomy z glebą

2 pkt/ha

Cel praktyki:

wykorzystanie słomy do utrzymania i zwiększanie poziomu zawartości materii organicznej, jak i składników pokarmowych w glebach w celu utrzymania ich żywności. Wzrost zawartości próchnicy o 1% zwiększa o 30% retencję wodną gleb.

WYMAGANIA W RAMACH PRAKTYKI

1/ Rozdrobienie całej słomy po zbiorze plonu głównego i wymiesianie jej z glebą lub jej przyoranie na gruntach ornych. Z wyłączeniem powierzchni gruntów ornych, na których jest prowadzona uprawa rzepaku w ramach Praktyki: Zróżnicowana struktura upraw.

2/ Prowadzenie rejestru zabiegów agrotechnicznych na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na stronie internetowej ARIMR.

Za słomę uznaje się pozostałość po oddzieleniu ziarna lub nasion suche łodygi, łodygi, liście, plewy, łuszczyzny i strączyzny dojrzałych roślin uprawnych zbożowych, w tym kukurydzy, a także zbóż rzekomych (w tym gryki, szarlotu i kamossy), oraz dojrzałych roślin uprawnych oleistych, bobowatych, facelli i traw nasiennej.

45

Praktyka: wymieszanie słomy z glebą

Możliwości łączenia praktyki

Możliwość łączenia z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:

- ✓ Zróżnicowana struktura upraw,
- ✓ Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia.

Ekoschematami:

- ✓ Integrowana Produkcja Roslin,
- ✓ Biologiczna ochrona upraw.

Nie łączymy z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:

- ✗ Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt
- ✗ Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe
- ✗ Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji
- ✗ Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo
- ✗ Uprozczone systemy uprawy.

Ekoschematem:

- ✗ Obszary z roślinami miododajnymi,
- ✗ Retencjonowanie wody na TUZ.

46

Ekoschemat: Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych

Cel Ekoschematu:

Promowanie retencjonowania wody, które poprawia gospodarkę wodną, a także ogranicza emisję dwutlenku węgla do atmosfery (poprzez ograniczenie rozkładu materii organicznej).

WYMAGANIA W RAMACH INTERWENCJI

Warunkiem uzyskania płatności jest wystąpienie na TUZ zalania lub podtopienia, wycośnięcia profilu glebowego wodą na poziomie przynajmniej 80% przez okres co najmniej 12 następujących po sobie dni, w okresie od dnia 1 maja do dnia 30 września, w roku, w którym został złożony wniosek.

Dotyczy trzech rodzajów TUZ.

- 1. TUZ w RSK - wybranych wariantów pakietów przyrodniczych w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020/PS: Pakietu 4, lub Pakietu 5, lub;
- 2. TUZ z ekstensywną obsadą zwierząt - ekoschematu Rolnictwo węglowe w zakresie praktyki „Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt” lub interwencji Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000, lub;
- 3. TUZ w gospodarstwach ekologicznych.

ZAKRES I WYSOKOŚĆ WSPARCIA

Płatność roczna przyznawana do powierzchni TUZ objętych ekoschematem.

Stacjonarna stawka: 63,15 EUR/ha

47

Informacje o wystąpieniu zalania/podtopienia przekazuje do ARIMR IUNG w Puławach.

Ekoschemat: Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych

Możliwości łączenia ekoschematu

Możliwość łączenia z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:

- ✓ Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt,
- ✓ Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo (warunkowo),
- ✓ Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia (warunkowo).

Ekoschematami:

- ✓ Integrowana Produkcja Roslin.

Nie łączymy z:

Praktykami Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:

- ✗ Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe,
- ✗ Zróżnicowana struktura upraw,
- ✗ Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji,
- ✗ Uprozczone systemy uprawy,
- ✗ Wymieszanie słomy z glebą.

Ekoschematami:

- ✗ Biologiczna ochrona upraw,
- ✗ Obszary z roślinami miododajnymi.

48

Ekoschemat: Integrowana Produkcja Roślin

Cel Ekoschematu:

Zachęcenie rolników do prowadzenia produkcji roślinnej w sposób zintegrowany i zrównoważony, ograniczający stosowanie środków ochrony roślin, przy jednoczesnym utrzymaniu wielkości plonów na odpowiednim poziomie, a także zachowania TUZ jako istotnego czynnika przyczyniającego się do wzmocnienia równowagi środowiska przyrodniczego.

WYMAGANIA W RAMACH INTERWENCJI

Płatność **jest przyznawane** do:

- gruntów ornych, na których rolnik prowadzi uprawy zgodnie z metodykami IP pod nadzorem podmiotu certyfikującego, oraz
- do powierzchni TUZ odpowiadającej powierzchni upraw prowadzonych w systemie IP,
- jeżeli rolnik zachowa w danym roku kalendarzowym wszystkie posiadane w gospodarstwie TUZ;

Płatność **nie jest przyznawane** do powierzchni trwałych użytków zielonych wrażliwych pod względem środowiskowym określonych w ramach normy GAEC 9, która zakazuje przekształcania lub zaorywania TUZ wyznaczonych jako wrażliwe pod względem środowiskowym (cenne) na obszarach Natura 2000.

ZAKRES I WYSOKOŚĆ WSPARCIA

Płatność zostanie przyznana do **powierzchni upraw prowadzonych pod nadzorem podmiotu certyfikującego**. Płatność przysługuje również do **powierzchni TUZ odpowiadającej powierzchni upraw objętych IP (o ile zostaną zachowane w danym roku)**
Szacowana stawka ok. **292,13 EUR/ha**

Ekoschemat: Integrowana Produkcja Roślin

Jak rozpocząć i prowadzić uprawę w ramach systemu Integrowanej Produkcji? (1)

- **Krok 1.** Sprawdzić w wykazie metod dy dla Integrowanej Produkcji znajdującym się pod adresem <http://piorn.gov.pl/publikacje/metodyki-ip> czy istnieje metoda dla uprawy, którą chcemy produkować w systemie IP. (metodyki IP np. *ofio: jabłko, gruszk, wiśni, śliwki, ogorku, porzeczki czarnej i czerwonej, maliny, truskawki, marchwi, szpinaku, ogórków, cebuli, ziemniaków, pszenicy ozimej i jarej, rzepaku ozimego, jęczmienia browarnego, kukurydzy*)
- **Krok 2.** Jeżeli metoda istnieje należy zapoznać się z wymaganiami, które są przedstawione w postaci list kontrolnych znajdujących się na końcu metodyki. Wymagania dzielą się na obowiązkowe, podstawowe, dodatkowe i zalecenia.
- **Krok 3.** Zapoznać się z Notatnikiem IP ustanowionym przez rozporządzenie i udostępnionym pod adresem <https://isap.sejm.gov.pl> Dz. U. 2023 poz. 126.
- **Krok 4.** Ukończyć szkolenie w zakresie Integrowanej Produkcji, wykaz podmiotów prowadzących szkolenia znajduje się pod adresem <https://piorn.gov.pl/rodki-ochrony-roslin/rejestr/>.
- **Krok 5.** Znaleźć podmiot certyfikujący w Wykazie upoważnionych podmiotów do wykonywania działalności w zakresie certyfikacji integrowanej produkcji roślin w swoim regionie na stronie internetowej pod adresem <https://piorn.gov.pl/integrowana-produkcja/>.

50

Ekoschemat: Integrowana Produkcja Roślin

Jak rozpocząć i prowadzić uprawę w ramach systemu Integrowanej Produkcji? (2)

- **Krok 6.** Zapoznać się z formularzem zgłoszenia upraw do systemu IP oraz załącznikiem do zgłoszenia udostępnianymi przez podmioty certyfikujące.
- **Krok 7.** Zgłosić uprawy do IP **nie później niż 30 dni przed siewem lub sadzeniem**, a w przypadku upraw roślin wieloletnich **do dnia 1 marca każdego roku** (zgodnie z zapisami art. 55 ust. 2 ustawy o środkach ochrony roślin Dz. U. z 2023r poz. 340 i 412)
- **Krok 8.** Otrzymań zaświadczenie o wpisie do rejestru producentów deklarujących zamiar stosowania zasad integrowanej produkcji roślin, o którym mowa w art. 55 ust. 6 ustawy o środkach ochrony roślin.
- **Krok 9.** Prowadzić notatnik IP w formie papierowej lub elektronicznej
- **Krok 10.** Stosować środki ochrony roślin zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin, zabiegi chemiczne tylko z zastosowaniem środków z listy dopuszczonych do stosowania w IP <https://www.agrofagi.com.pl/143,wylkaz-rodkow-ochrony-roslin-dla-integrowanej-produkcji>.

51

Ekoschemat: Integrowana Produkcja Roślin
Metodyki IP odnoszą się m.in. do:

- stosowania odpowiedniego płodozmianu;
- przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin, zastrzeżone o obowiązkowe metody ochrony roślin alternatywnych dla metod chemicznych ze szczególnym uwzględnieniem metod biologicznych i ograniczeniem stosowania najbardziej negatywnych dla środowiska środków chemicznych;
- zabiegów agrotechnicznych zastępujących stosowanie herbicydów przedwiosnowo i dogłębowo;
- wykorzystania odmian odpornych na choroby, szkodniki, czy niedobory wody;
- stosowania kwalifikowanego materiału siewnego;
- prowadzenia nawożenia według potrzeb pokarmowych roślin, przy wykorzystaniu aktualnych badań gleby na składniki pokarmowe i pH gleby;
- dbałości o zwiększenie liczby organizmów pożytecznych w pobliżu uprawy poprzez zarośla śródpolne, pasy kwietne, ustawianie domków dla murarek, kopców dla trzmieli;
- stworzenie odpowiednich warunków do obecności ptaków drapieżnych, tj. ustawianie tyczek spoczynkowych;
- czyszczenia maszyn i sprzętu wykorzystywanego w uprawie roślin m.in w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się szkodliwych organizmów.

52

Ekoschemat: Integrowana Produkcja Roślin
Realizacja Płatności

Warunkiem przyznania płatności jest **potwierdzenie przez podmiot certyfikujący** prowadzenia przez rolnika upraw zgodnie z metodykami IP w odniesieniu do każdej działki.

Zgodnie z zapisami art. 60 ust. 2a ustawy o środkach ochrony roślin (Dz.U. z 2023 r. poz. 412) - **płatność może być wypłacona jedynie rolnikom z wykazu producentów, którzy spełniają wymagania IP**.

Podmioty certyfikujące przekazują wykaz do ARIMR w terminie **do dnia 30 września każdego roku**.

Rolnik sam nie przekazuje danych do ARIMR.

53

Ekoschemat: Integrowana Produkcja Roślin
Możliwości łączenia ekoschematu

Możliwość łączenia z:

- Praktykami Ekoschematu Rolnictwo Węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:
- ✓ Zróżnicowana struktura upraw,
 - ✓ Międzyplony ozime lub wsiewki śródpolnowe,
 - ✓ Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt,
 - ✓ Wymieszanie słomy z glebą,
 - ✓ Uproszczone systemy uprawy,
 - ✓ Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji,
 - ✓ Stosowanie nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbrzygowo.

Ekoschematem:

- ✓ Retencjonowanie wody na TUZ (gdy TUZ spełnia warunek ubiegania się o płatność do retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych).

Nie łączymy z:

- Ekoschematami:
- ✗ Obszary z roślinami miododajnymi,
 - ✗ Biologiczna ochrona upraw.

Praktyka Ekoschematu Rolnictwo Węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:

- ✗ Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia.

54

Ekoschemat: Biologiczna ochrona upraw

Cel Ekoschematu:

Ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin, co będzie miało pozytywny wpływ na ochronę różnorodności biologicznej i zmniejszy depozycję chemicznych środków ochrony roślin do środowiska.

WYMAGANIA I OBOWIĄZKI W RAMACH INTERWENCJI

- 1/ Zastosowanie zabiegu ochrony upraw wyłącznie przy użyciu zarejestrowanego środka ochrony roślin zawierającego mikroorganizmy jako substancje czynne zgodnie z zawartymi w etykiecie wymaganiami producenta. Jeżeli producent zaleca przeprowadzenie określonej selekcyjnej zabiegów w konkretnych terminach i odstępach czasowych, to zabiegi te należy wykonać we wskazanym układzie w celu zapewnienia skuteczności zwalczania organizmów szkodliwych.
- Wykonanie zabiegu preparatem mikrobiologicznym powinno wyeliminować konieczność wykonania zabiegu chemicznego.
- 2/ Prowadzenie rejestru zabiegów agrotechnicznych na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na stronie internetowej ARIMR.
- 3/ Złożenie za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownika biura powiatowego ARIMR do dnia 30 września:
- imiennego dokumentu potwierdzającego zakup środka ochrony roślin, albo innego imiennego dokumentu potwierdzającego jego nabycie, w których wskazano, jaki środek ochrony roślin został nabyty oraz jego ilość,
 - rejestru zabiegów agrotechnicznych.

Zabieg chemicznym środkiem ochrony będzie dozwolony tylko w ostateczności, gdy nie będzie możliwa eliminacja patogenów agrofaga poprzez preparaty mikrobiologiczne

ZAKRES I WYSOKOŚĆ WSPARCIA

Płatność roczna przynależna do powierzchni: (i) upraw trwałych lub (ii) gruntów ornych, lub (iii) zadzewionej w systemie rolno-leśnym, jeżeli w ramach tego systemu są uprawiane tylko drzewa owocowe na TULZ.

Szacowana stawka: 89,89 EUR/ha

55

Ekoschemat: Biologiczna ochrona upraw

Preparaty mikrobiologiczne muszą być zarejestrowane jako środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu zezwoleniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Na stronie MRIRW dostępny jest:

- aktualny wykaz – rejestr środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rejestr-rodkow-ochrony-roslin>
- wyszukiwarka wszystkich środków ochrony roślin (w tym mikrobiologicznych) zarejestrowanych w Polsce wraz z ich przeznaczeniem, z możliwością wyboru uprawy, choroby, szkodnika, substancji czynnej środka ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wyszukiwarka-rodkow-ochrony-roslin---zastosowanie>

56

Ekoschemat: Biologiczna ochrona upraw

Realizacja płatności za przeprowadzenie zabiegu ochrony upraw przy użyciu mikrobiologicznego środka ochrony roślin, w tym zastosowanie również zapraw i wysianie/wysadzenie zaprawionych nasion/bulw, będzie uzależnione od terminu złożenia wymaganej dokumentacji do ARIMR – PRZYKŁADY:

1. Przeprowadzenie wszystkich wymaganych zabiegów zgodnie z etykietą środka i złożenie wymaganych dokumentów w jednym roku (N).

Jeżeli rolnik w roku przeprowadzenia zabiegu (rok N) uwzględnił we wniosku o płatność daną powierzchnię tych upraw, to o ile złoży do ARIMR wymagane dokumenty w tym samym roku N (tj. rejestr zabiegów i imienne dokumenty potwierdzające zakup środka) w terminie do dnia 30 września roku N, to płatność otrzyma w danej kampanii (w roku N).

57

Ekoschemat: Biologiczna ochrona upraw
Możliwości łączenia ekoschematu

✖ Ekstensywne użytkowanie Tuz z obsadą zwierząt.

Podsumowanie

Rolniku Ekoschematy to Twoja Decyzja, ale nie rezygnuj z przyszłości!

- Ekoschematy to:
- ☐ dodatkowe 25% Twoich płatności!
 - ☐ inwestycja dla gleby i środowiska;
 - ☐ inwestycja poprawy warunków utrzymania zwierząt;
 - ☐ inwestycja dla następnych pokoleń;

67

Dziękuję za uwagę

68
